

مدفن مطهر حضرت زهرا(س) کجا قرار دارد

دخت نبی گرامی اسلام، شبانه غسل و کفن شد و مظلومانه زیر خاک رفت تا قبر مطهرش از دیدگان پنهان بماند. حجج اسلام ملک‌پور و احمدی جلفایی به مکان‌هایی که احتمال وجود مدفن حضرت زهرا(س) وجود دارد، اشاره می‌کنند.

دخت نبی گرامی اسلام، شبانه غسل و کفن شد و مظلومانه زیر خاک رفت تا قبر مطهرش از دیدگان پنهان بماند. حجج اسلام ملک‌پور و احمدی جلفایی به مکان‌هایی که احتمال وجود مدفن حضرت زهرا(س) وجود دارد، اشاره می‌کنند.

با توجه به فرا رسیدن سالروز شهادت حضرت زهرا(س) مرضیه سلام‌الله علیها، گروه آیین و اندیشه خبرگزاری فارس در ادامه سلسله نشست‌های خود در سال جاری به برگزاری نشستی با موضوع بررسی ابعاد زندگی حضرت زهرا(س) اقدام کرد. در این نشست که در مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحدیث قم برگزار شد؛ حجت‌الاسلام &171#171؛امیرحسین ملک‌پور» محقق دانشنامه فاطمی و حجت‌الاسلام &171#171؛حمید احمدی جلفایی» نویسنده کتاب صحیفه فاطمیه حضور داشتند. بخش پایانی این نشست که بررسی روایات وارده درباره مدفن حضرت زهرا سلام‌الله علیها می‌پردازد در پی می‌آید.

* ملک‌پور: اقامه عزا و گرامی‌داشت ایام فاطمیه پررنگ‌تر دنبال شود

حجت‌الاسلام ملک‌پور با بیان اینکه سه قول درباره محل دفن حضرت زهرا (س) وجود دارد، گفت: بر اساس روایات قبر نورانی حضرت زهرا سلام‌الله علیها در یکی از سه مکان &171#171؛قبرستان بقیع»، &171#171؛روضة پیامبر» و &171#171؛خانه حضرت زهرا» قرار دارد. گرچه علما می‌توانند با استفاده از روایات، شواهدی را به نفع یکی از این اقوال به دست آورند اما به نظر بنده بهتر است همانطوری که حضرت وصیت کردند؛ شبانه غسل و کفن و دفن شوند، اجازه دهیم قبر ایشان هم مخفی باشد.

وی افزود: چرا که دیده‌ایم وهابی‌ها با قبور ظاهر و مشخص اهل بیت (ع) چه کرده‌اند و همچنان نیز خوف بی‌احترامی به ائمه اطهار از سوی مخالفان وجود دارد. ضمن اینکه ناپیدا بودن قبر حضرت زهرا (س) دلیل محکمی بر مظلومیت و حقانیت ایشان است. همانطور که تاریخ شهادت آن حضرت نیز به وضوح مشخص نیست.

این سیره‌پژوه معاصر تأکید کرد: متأسفانه در حال حاضر به سمتی می‌رویم که تنها یک فاطمیه پررنگ شود اما لااقل سه قول با منابع بسیار در روایات شیعه و سنی وجود دارد که سه تاریخ را برای شهادت حضرت زهرا سلام‌الله علیها نقل می‌کند. یکی 40 روز پس از وفات پیامبر، دیگری 75 روز پس از وفات پیامبر (ص) و قول سوم که قایل به شهادت حضرت زهرا 95 روز پس از رحلت رسول اکرم (ص) است.

ملک‌پور در پایان سخنان خود خاطرنشان کرد: در حال حاضر برای هر سه قول شهادت، در کشورهای اسلامی از جمله بحرین اقامه عزا می‌شود اما در کشور ما قول 40 روز بسیار بسیار کم‌رنگ است. از سوی دیگر، لزوم تقویت مجالس روضه، وعظ و خطابه ویژه حضرت زهرا (س) احساس می‌شود، زیرا این مجالس و منابرند که اسلام را زنده نگه داشته‌اند.

* احمدی جلفایی: احتمال وجود قبر حضرت زهرا(س) در بقیع ضعیف است

در ادامه این نشست، حجت‌الاسلام احمدی جلفایی ضمن تأکید بر سخنان حجت‌الاسلام ملک‌پور گفت: شاید مصالحی نزد خدا وجود دارد که چنین اختلافاتی در تقویم زندگانی حضرت زهرا سلام‌الله علیها وجود داشته باشد. البته وجود این اختلافات دلایل و اسباب تاریخی دارد. به بیان دیگر، اگر وجود اختلاف در تاریخ شهادت حضرت زهرا سلام‌الله علیها را مصالح تاریخی عنوان کنیم؛ پس دلیل مشخص نبودن دقیق تاریخ ولادت ایشان چیست؟

وی در پاسخ به این پرسش که قبر مطهر حضرت زهرا سلام‌الله علیها کجا قرار دارد، گفت: اهل سنت معتقدند که ایشان در بقیع دفن شده است و بر اساس برخی روایات، هنگام وفات حضرت، 7 و یا 40 قبر نمادین در بقیع حفر شد تا قبر اصلی مشخص نباشد. این نظر در کتاب‌های &171#171؛تاریخ مدینه دمشق»، &171#171؛التنبیه والاشراف» و &171#171؛مقاتل‌الطالبین» آمده است.

این پژوهشگر علوم اسلامی ادامه داد: استناد این کتاب‌ها نیز به یک روایت &171#171؛عبداللہ بن علی» از امام حسن علیه‌السلام است که امام وصیت کردند؛ در مقبره‌ای کنار مادرشان دفن شوند و چون امام حسن علیه‌السلام در بقیع دفن شدند، به این موضوع استناد می‌کنند که قبر حضرت زهرا سلام‌الله علیها نیز در بقیع قرار دارد. البته در کتاب &171#171؛قرب الاسناد» این قول به صراحت از سوی امام رضا (ع) رد می‌شود. شیخ طوسی نیز در کتاب &171#171؛تهذیب» این قول را بسیار ضعیف می‌داند.

حجت‌الاسلام احمدی جلفایی، نظر دوم را نظر مشهور شیعه دانست و گفت: بر اساس این قول، حضرت زهرا سلام‌الله علیها در منزل خودشان دفن شده‌اند. کتاب‌های &171#171؛کافی»، &171#171؛تهذیب» و &171#171؛من لایحضر الفقیه» که جزو کتب اربعه شیعه هستند؛ این قول را آورده‌اند. در این کتب روایتی از امام رضا علیه‌السلام نقل شده است که &171#171؛دفنت فاطمة فی بیتها».

وی ادامه داد: در &171#171؛تاریخ مدینه» از کتب اهل سنت نیز از امام صادق و امام باقر علیهم‌السلام به چند طریق نقل شده است که &171#171؛دفن علی فاطمة لیلاً فی منزلها الذی دخل فی المسجد، فقبورها عند باب المسجد» یعنی حضرت در خانه خود دفن شده است

اما زمان «عمر بن عبدالعزیز» هنگامی که قصد توسعه مسجد را داشتند، خانه حضرت زهرا سلام الله علیها نیز داخل مسجد قرار گرفت. در روایت دیگری نیز آمده است: قبرت فاطمة في بيتها الذي ادخله عمر بن عبدالعزیز في المسجد.

نویسنده کتاب «صحیفه فاطمیه» درباره قول سوم مبنی بر محل دفن حضرت زهرا سلام الله علیها بیان داشت: قول سوم می گوید که حضرت زهرا (س) بین قبر و روضه پیامبر (ص) دفن شده است. پایه این قول نیز روایتی از رسول اعظم (ص) که علاوه بر شیعیان، نسائی در «السنن الکبری» خود نقل کرده که پیامبر (ص) فرموده است: «ما بین قبري ومنبري، روضة من رياض الجنة» یعنی؛ بین قبر پیامبر و منبر ایشان، باغی از باغ های بهشت واقع شده است. امام صادق (ع) در تفسیر این روایت می فرماید: «لأن قبر فاطمة بین قبره و منبره» زیرا قبر حضرت زهرا (س) بین قبر و منبر پیامبر قرار دارد.

حجت الاسلام احمدی جلفایی در جمع بندی سه قول بیان شده درباره محل دفن حضرت زهرا سلام الله علیها به نظر شیخ طوسی (ره) استناد کرد و گفت: شیخ طوسی در جمع بندی این اقوال گفته است: قول اول (دفن در بقیع) بسیار ضعیف است، اما دو قول دیگر قابل جمع است. زیرا محل بین منبر و روضه رسول اکرم (ص) با ناحیه ای که بیت حضرت زهرا (س) قرار دارد، دارای اشتراك است.